УДК 378.+37.037.+796.071.4-0.27.561

Тесленков О. Ю.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті проаналізовано сутність поняття "умова", "педагогічна умова". Визначено та розкрито педагогічні умови формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання, а саме: усвідомлення значущості професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання; занурення студентів у синергетичне середовище навчально-виховного процесу вищого навчального закладу; самовдосконалення професійно-значущих якостей майбутніх фахівців в контексті професійної самоорганізації. Автором зазначено, що професійна самоорганізація майбутніх учителів фізичного виховання представляє собою інтегрально-динамічне утворення, що спрямоване на активне самостворення себе як педагога і втілено в усвідомленні значущості мотивації поведінки, накопиченні професійних знань, сформованості вмінь та навичок з самоорганізації, самовдосконалення та саморозвитку особистісних якостей, успішному плануванні, контролюванні і коригуванні самостійної навчальної діяльності і реалізовано в упорядкованості професійного зростання.

Ключові слова: *педагогічні умови, професійна самоорганізація, синергетичні принципи, майбутні учителі фізичного виховання.*

Інтеграція в європейський соціокультурний простір вимагає підготовки, насамперед, конкурентоспроможних та висококваліфікованих фахівців, які характеризуються активністю, самостійністю, ініціативністю, зі сформованим професійним комплексом знань, вмінь та навичок, здібних та компетентних, здатнихякісно здійснювати професійну діяльність.

В руслі цього вищі навчальні заклади повинні підвищувати якість освіти студентів та модернізувати навчально-виховний процес. Особливо одним із пріоритетних напрямів з професійної підготовки майбутніх учителівпостає формування особистості, здатної до професійної самоорганізації та саморозвитку, всебічного самоводосконалення, здатності постійно поглиблювати здобуті у виші знання, вміння та навички, чітко організовувати та упорядковувати свою діяльність, здійснювати планування на перспективу та оптимально розподіляти ресурси для досягнення поставлених цілей, завжди бути спрямованими на професійне зростання.

Проблемами самоорганізації в педагогіці присвячені роботи В. Андрєєва, В. Віненко, Л. Зоріної, В. Ігнатової, Н. Климко, В. Маткіна, Л. Новікової, Н. Таланчука, Я. Устинової, Л. Фалєєвої, О. Федорової, В. Халанської та ін. Професійну самоорганізацію фахівців у різноманітних галузях трудової діяльності досліджували С. Амірова, В. Арешонков, Т. Гура, А. Деркач, І. Донченко, Н. Дуднік, С. Кульневич, Т. Новаченко, Н. Попова, В. Філоненко, Л. Шабунін, Я. Яворський та ін.

Обґрунтування педагогічних умов потребувало уточнення понять "умова", "педагогічна умова" та визначення поняття "педагогічні умови формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання".

С філософської точки зору "умова"виражає відношення предмета до явищ, що оточують його, без яких він існувати не може [19, с. 453]; те від чого залежить щось інше (обумовлене); істотний компонент комплексу об'єктів (речей, їх станів, взаємодій) з наявності якого з необхідністю випливає існування цього явища [20, с. 497].Зпозицій педагогічної науки, "умова"визначається як цілеспрямованіабо штучно створеніобставини від яких залежить ефективність навчально-виховного процесу, формування особистості [13, с. 80].

На погляд З. Курлянд, коли явище викликає інше явище, воно є причиною; коли явище взаємодіє з іншим чи іншими в процесі розвитку цілого, до якого воно належить, воно є чинником, коли явище обумовлює існування іншого, воно є умовою [6, с. 3].

Професійна самоорганізація майбутніх учителів фізичного виховання, на нашу думку, представляє собою інтегрально-динамічне утворення, що спрямоване на активне самостворення себе як педагога і втілено в усвідомленні значущості мотивації поведінки, накопиченні професійних знань, сформованості вмінь та навичок з самоорганізації, самовдосконалення та саморозвитку особистісних якостей, успішному плануванні, контролюванні і коригуванні самостійної навчальної діяльності і реалізовано в упорядкованості професійного зростання.

Під педагогічними умовами формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання ми розуміємо такі обставини, які найбільш повно сприяють усвідомленню значущості професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання; зануренні студентів у синергетичне середовище навчально-виховного процесу вищого навчального закладу; самовдосконаленню професійно-значущих якостей майбутніх фахівців в контексті професійної самоорганізації.

Формування означеного конструктуздійснювалось у формі елективного спецкурсу в межах педагогічної майстерні "Формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання". Сутність педагогічної майстерні, полягало, в тому що вона виступало у формі навчання, що створювала умови для сходження кожного учасника до нового знання та нового досвіду шляхом самостійного або колективного відкриття. Така форма навчання поєднувала в собічергуванняіндивідуальної та групової діяльності. Усім учасникам майстерні надавалось право вільноговибору діяльності, щов своючергу, тотожнесинергетичному принципу нелінійності, через багатоваріантністьшляхів розвитку та можливостей саморозвитку майбутнього спеціаліста. Кожний учасник майстерні мав можливість проявляти свободу творчості, самореалізації, саморефлексії, здійснювати обмін думками, знаннями, творчими знахідками між іншими учасниками майстерні.

Заняття у педагогічній майстерні "Професійна самоорганізація майбутніх учителів фізичного виховання" відбувалися згідно розробленого тематичного плану. Заняття включали різноманітні види роботи, спрямовані на здобуття студентами необхідних знань, формування вмінь та навичок, які сприяли формуванню професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання.

В якості першої педагогічної умови формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання ми розглядаємо усвідомлення значущості професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання. В руслі зазначеної педагогічної умови необхідно розглянути таке поняття як особистісний сенс. З позицій психологічної науки тривалий час особистісний сенс визначали як "індивідуалізоване відображення дійсного ставлення особистості до тих об'єктів, заради яких розгортається її діяльність, усвідомленого як "значення-для-мене" засвоюваних суб'єктом безособових знань про світ, що включають поняття, вміння, дії і вчинки, що здійснюються людьми" [16, с. 192].

Особливої уваги заслуговують вчення О. Леонтьєва, який позначив особистісний сенс як одиницю свідомості. На думку вченого, особистісний сенс відображає суб'єктивну значущість тих чи інших подій, явищ дійсності до інтересів, потреб, мотивів людини. В сфері індивідуальної свідомості, значення набуває особливий, тільки йому властивий особистісний сенс. В особистісному сенсі відбивається не тільки сама значущість, її емоційний знак і кількісна міра, але й змістовний зв'язок з конкретними мотивами, потребами і цінностями [7].

Д. Леонтьєв, стверджує, що смисл володіє дієвістю. Він характеризує не особливості розуміння, усвідомлення та концептуалізації суб'єктом дійсності, а й виконує функції регуляції практичної діяльності [9].

Проблема сенсу найбільш повне відображення знайшла в рамках діяльнісного підходу, де особистість, її формування і розвиток була обумовлена різними аспектами життєдіяльності. О. Леонтьєв показав, що сенс створюється в результаті відображення суб'єктом відносин, існуючих між ним і тим, на що його дії спрямовані як на свій безпосередній результат (мета). Саме відношення мотиву до мети, вказує вчений, породжує особистісний сенс, підкреслюючи при цьому, що сенсоутворююча функція в цьому відношенні належить мотиву. Виникаючи в діяльності, сенс стає одиницями людської свідомості, його "утворюють": "предмет, що має для мене сенс, є предмет, який виступає як предмет можливої цілеспрямованого дії; дія, що має для мене сенс, є відповідно, дія, можлива по відношенню до тієї чи іншої мети [8, с. 49].

Усвідомити значущість професійної самоорганізації для учителя, зокрема учителя фізичного виховання, значить зрозуміти значущість процесу самоорганізації для себе особисто і для майбутньої професійної діяльності. Майбутнім учителям необхідно було відчути важливість формування професійної самоорганізації, оцінити наскільки ця діяльність відображає особистісний сенс для викладача. Усвідомити, що самоорганізація є плодотворною, важливою діяльністю і виконується не даремно, не просто так, а конкретно спрямована на отримання позитивних результатів своєї роботи, заради досягнення успіхів в майбутній педагогічній діяльності. Самоорганізація покликана оптимізувати вирішення поточних завдань особистісного та професійного характеру. Також майбутньому учителю необхідно усвідомити важливість професійної самоорганізації, шляхом формування потреби в саморозвитку та самозміні, систематичною роботою над собою, через організацію самостійної діяльності, підвищення пізнавальної активності, розуміння перспектив особистісного та професійного зростання, розуміння того, що самоорганізація це "ключ" до високих результатів.

Під час проведення формуючого експерименту щодо формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання ми акцентували увагу на розвиток внутрішньої мотивації студентів, що пов'язана з самим процесом пізнання, де значущою стає особистісний результат пізнавальної діяльності та всі її компоненти (мета, мотив, засоби, дії, результат, оцінка) спрямовуються і контролюються самим студентом. Для цього ми сприяли розвитку внутрішніх стимулів, потенційних здібностей кожного студента на індивідуальному для нього рівні. Доцільним вважали також сприяння розвитку у студентів мотивації досягнення успіху, яка викликала уних бажання діяти, стверджувати себе, отримувати високу оцінку результатів навчально-пізнавальної діяльності. Необхідно наголосити, що мотивація досягнення успіху створювала психологічну ситуацію – ситуацію успіху, в результаті якої дії, вчинені студентами, призводили до почуття задоволення за свої досягнення, а це безумовно, підвищувало самооцінку та самоповагу студентів. Таким чином, усвідомлення значущості професійної самоорганізації здійснювалось через осмислення ефективності виконання зазначеної діяльності, свідомого засвоєння дієвості позитивних змін у особистісному розвитку студентів, впевненому володінні собою та концентрації своєї активності у потрібномунапрямку.

Другою педагогічною умовою було обрано занурення студентів у синергетичне середовище навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. Як засвідчує довідкова література, поняття "середовище" представляє собою оточення, сукупність природних і соціально-побутових умов, а також сукупність людей, пов'язаних спільністю цих умов, в яких протікає діяльність людського суспільства, організмів [17].

З позицій психологічної науки "середовище" виступає як сукупність зовнішніх умов, факторів та об'єктів, серед яких народжується, існує та розвивається організм [2]; сукупність умов, що оточує людину і взаємодіє з ним як з організмом та особистістю [14]. З педагогічної точки зору "середовище" – це спеціально, згідно з педагогічними цілями організована система міжособистісних відносин і відношень до світу [5].

В. Карамбіров, зазначає, що вся система організації навчання у вузі повинна сприяти

створенню в освітньому закладі нового типу розвиваючого, виховуючого та навчаючого середовища, що сприяє зростанню самоорганізації, орієнтованої на інтенсифікацію самоосвіти та самостійної роботи. Автор наголошує на тому, що широкі можливості для саморозкриття потенціалів особистості в її розвитку відкриються лише в тому випадку, якщо організація навчального освітнього процесу у ВНЗ буде будуватися на основі повного врахування закономірностей самоорганізації, впровадження особистісно-орієнтованих педагогічних технологій, що відповідають сучасним запитам практико-орієнтованої підготовки, що сприяють повній реалізації потенціалу особистості студентів [4].

О. Вознюк відмічає, що синергетичне середовище в найбільш виразному вигляді знаходить практичне й теоретичне втілення у колективних формах навчально-виховної діяльності, таких, як кооперативне навчання, спрямоване на досягнення цілей навчання засобами колективної навчальної діяльності. Для цього, з огляду синергетичного підходу, важливим вважається створення складних та різнобічних, нестабільних (імовірнісних, біфуркаційних) проблемних ситуацій, для вирішення яких доцільно залучати цілісний комплекс засобів та методів. Слушною є думка вченого, що один із аспектів синергетичного середовища безперечно пов'язаний із особистістю педагога, що входить до його складу. Для цього, на його думку, слід дотримуватись такої організаційної умови, як залучення педагогів до ідей синергетики та використання ними синергетичних принципів у педагогічній практиці [1].

Так, Т. Назарова і С. Шаповаленко, пропонують реалізацію синергетичних принципів через так звані "екстремальні технології" і способи організації навчання, які базуються на використанні особливостей сильно нерівноважних станів і властивостей хаотизованих систем, що мають здатність активізувати пристосувальні процеси і підвищувати ефективність оволодіння новим знанням [12, с. 27].

Синергетичне середовище вищого навчального закладу ми розуміємо як середовище вишу, що ґрунтується на синергетичних принципах: відкритості (який реалізовувався через взаємодію і взаємозв'язок між учасниками педагогічного процесу, обмін інформацією, встановленням прямого та зворотного зв'язку, формуванням суб'єкт-суб'єктних відносин); нелінійності (характеризувався можливістю досягнення поставленої мети різнобічним технологічним та методичним супроводом; якістю міжособистісного спілкування між суб'єктами педагогічної взаємодії; якістю сприйняття студентів; багатоваріантністю досягнення кінцевої мети освіти). Так, наприклад, підвищення власної теоретичної та спортивної майстерності майбутнього учителя фізичного виховання здійснювалось через інтеграцію професійно-орієнтовних дисциплін та предметів спортивного циклу "Спортивна підготовка студентів", "Курс ПСМ", "Теорія та методика спортивної підготовки у ВНЗ" "Теорія та методика обраного виду спорту", "Біомеханіка", "Основи теорії і методики спортивного тренування".

Синергетичний принцип нестійкості (забезпечував вибір стратегій навчання, дозволяв обрати один із шляхів розвитку); принцип додатковості (компліментарності) сприяв успішному вирішення освітніх завдань, дозволяв не протиставляти одні методи, засоби, технології іншим, а усвідомлено і доцільно використовувати їх можливості.Принцип суб'єктності (виступав джерелом активності, саморуху і саморозвитку особистості, що наділена діяльнісними і особистісними характеристиками).

Третьою педагогічною умовою формування професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання було визначено самовдосконалення професійно-значущих якостей майбутніх спеціалістів в контексті досліджуваного конструкта.

У педагогічних дослідженнях самовдосконалення розглядається як процес, що об'єднує в собі мотиви, інтереси і ціннісні орієнтації особистості, процес свідомого управління розвитком своїх особистісних якостей і здібностей. Професійне самовдосконалення – це свідома професійна діяльність педагога в системі його неперервної педагогічної освіти, яка спрямована на підвищення фахового рівня, професійну

самореалізацію, подальший розвиток професійно значущих якостей, підвищення ефективності навчально-виховної роботи в навчальному закладі відповідно як до інтересів, потреб і можливостей студентів, так і до вимог суспільства особистісного і професійного розвитку людини [15].

Л. Дудікова, професійне самовдосконалення особистості розглядає як цілеспрямовану, систематичну, високоорганізовану й творчу діяльність, що полягає в самостійному поглибленні й розширенні фахових знань, розвитку умінь, здібностей, професійно значущих якостей особистості та передбачає безперервне формування її кваліфікації й особистісне зростання [3, с. 6].

Професійне самовдосконалення педагога Л. Сущенко визначає як внутрішній процес якісних самозмін, який відбувається за рахунок усвідомлення особистістю необхідності самовдосконалення, грамотного самоаналізу, власних роздумів і педагогічної рефлексії; мотивованого, цілеспрямованого й добре організованого саморуху до найкращого в собі [18, с. 6].

Т. Літвиненко, вважає, що самоосвіта педагога є видом педагогічної діяльності, в якому викладач самостійно і вмотивовано оновлює і вдосконалює наявні знання, вміння та навички з метою досягнення бажаного рівня професійної майстерності, а також розвиває професійно-значущі якості. На її думку, самоосвіта виступає найважливішим видом цілеспрямованої діяльності людини по самовдосконаленню і становленню професіоналізму. Автор зазначає, що при відсутності у спеціалістів мотивації до самоосвіти і розвитку професійно-значущих якостей, відсутності професійної спрямованості та рефлексії власної діяльності, обсяг знань, вмінь та навичок не буде ним затребуваний [10].

Під час навчання у вищому педагогічному навчальному закладі формування професійного самовдосконалення майбутнього учителя набуваєнайбільшої актуальності. Оскільки саме в студентські роки здійснюється формування мотиваційних та когнітивнихоснов професійного саморозвитку особистості. Тому однією із важливих завдань вишу єактуалізація потреби в професійному саморозвитку та самовдосконаленні майбутніх педагогів.

А. Маркова, визначає, що професійно важливі якості це якості людини, що впливають на ефективність здійснення його праці за основними характеристиками, вони служать передумовою професійної діяльності, будучи її новоутворенням [11].

Необхідно сказати, що високийрівень розвитку професійно – значущих якостей особистості педагога є істотним чинником успішного оволодіння професією. Наявність у студентів таких якостей як активність, ініціативність, творчість, цілевизначення, саморозвиток, саморегуляція, самостійність, стає регулюючим процесом професійного самовдосконалення. Професійно-значущі якості особистості педагога можуть істотно впливати на результат професійно-педагогічної діяльності і визначати індивідуальний стиль педагога.

Структура професійно-важливих якостей учителя фізичного виховання визначається умовами майбутньої професійної діяльності, етапи і специфікою професійної підготовки. До професійно-значущих та особистісних якостей, якими повинен володіти майбутній педагог фізичного виховання, слідвіднести: емоційну врівноваженість, стійкість, дисциплінованість, стриманість, уважність, вимогливість, наполегливість, організованість, наявність розвинутих комунікативних і організаційних здібностей. До особливих якостей: відмінна фізична підготовленість, правильно сформовані навички спортивної діяльності, здібності до самоуправління, почуття відповідальності, високі показники властивостей уваги, достатній об’єм оперативної пам’яті.

До професійно-значущих якостей майбутніх учителів фізичного виховання, в контексті професійної самоорганізації, ми відносимо: організованість, самостійність та цілеспрямованість.Організованість, як вольова якість особистості, забезпечує формування активної життєвої позиції суб’єкта і ефективність його діяльності. Результативність такої

властивості визначається сформованими вміннями і навичками організованої поведінки, до яких відносять орієнтування і планування дій у часі, оволодіння своєю поведінкою при виконанні плану, організацією власного робочого місця. Організованість характеризує мобільність особистості і проявляється через планування і розумне чергування власних дій, раціонального використання своїх ресурсів та часу. Так, майбутньому учителю фізичного виховання необхідно розвивати зазначену якість, через впорядкованість і планомірність у роботі, планування своєї діяльності, її чіткої організації, постановленню керівної мети, розподілу своїх зусиль та часу, програмування власної поведінки, моніторингу, самоконтролю та самокорекції.

Самостійність, представляє собою узагальнену властивість особистості, що проявляється в ініціативності, адекватній самооцінці і почутті особистої відповідальності за свою діяльність і поведінку. Самостійність виступає як умова наближення навчання до самоосвіти особистості з метою розвитку своїх здібностей. Зазначене вимагає професійного самовдосконалення особистості як одного з основних напрямів підвищення якості педагогічної освіти майбутнього учителя, забезпечення здатності його подальшого професійного зростання на будь-якомуетапі професійної діяльності.

Необхідно відмітити, що особистість формується лише шляхом активної діяльності, тому ефективним способом формування у студентів самоорганізації було їх залучення до самостійної роботи. Студенти виконували завдання з елементами самоосвіти, систематизували навчальні завдання за рівнями складності, вирішували завдання проблемного характеру. Під час виконання самостійних завдань студенти використовували різні способи самоорганізації: самоконтроль, самооцінку, самоаналіз, проявляли мотивацію, планували етапи своєї діяльності та використовували "тайм-менеджемент". Важливість розвитку самостійності для майбутніх учителів пояснювалось тим, що воно сприяло здійсненню самопланування, самоаналізу та самооцінці своєї навчально-виховної діяльності. Під час виконання самостійних завдань студенти додавали їм особистісного сенсу, розподіляли свої ресурси, проявляти самоконтроль. Самовдосконалення самостійності, в аспекті самоорганізації, здійснювалось через: планування, самостійне контролювання своїх дій, зіставлення їх з поставленою метою, оцінкою результатів самостійної роботи та внесенням необхідних коректив.

Розвиток цілеспрямованості припускав розуміння того, чого хоче особистість в кожен момент свого життя. Безумовно, невизначеність мети веде до зменшення працездатності, знижує ступінь старанності і змобілізованості. Цілеспрямованість, навпаки, як запорука успішної самоорганізації, активізує та мобілізує особистість, підвищує її працездатність. Розвинена цілеспрямованість регулює та підпорядковує поведінку людини, націлює особистість на результат, формує здатність домагатися поставленої мети. Для цілеспрямованої людини характерна наявність керівної, особистіснозначущої мети, готовність і рішучість віддати всі сили для її досягнення, планомірне, неухильне її здійснення. Цілеспрямованість, як значуща якість, допомогає учителю спрямовувати особистісні якості на досягнення поставлених цілей і передбачає здатність контролювати свої вчинки в будь-яких педагогічних ситуаціях. Таким чином, цілеспрямованість постає як важливий регулятор організації діяльності. Розвиток цілеспрямованості студентів передбачав: розуміння та постановку перед собою конкретних, чітких цілей, впевненість та наполегливістьу їх досяганні, докладання необхідних зусилль для їх задоволення.

Висновки. Таким чином, студенти-майбутні учителі повинні бути спрямовані на свою самозміну, прагнути до самовдосконалення та розкриття своїх потенційних можливостей. Сформованість необхідних вмінь та навичок професійної самоорганізації, оволодіння навичками організації самостійної роботи допоможуть студентам не тільки успішнонавчатися у виші, але й в подальшому стати повноцінними фахівцями, оскільки майбутній спеціаліст повинен планувати, організовувати свою професійну діяльність на високому професійному рівні та забезпечувати свій безперервний саморозвиток.

Використана література:

1. *Вознюк О. В.* Синергетичний підхід як метод аналізу розвитку вітчизняної педагогічної думки (друга половина XX століття) : автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / О. В. Вознюк. – Житомир, 2009. – 20 с.
2. *Гуревич П. С.* Психологический словарь / под общей науч. ред. П. С. Гуревича. – М. : ОЛМА Медиа Групп. ОЛМА ПРЕСС Образование, 2007. – 800 с.
3. *Дудікова Л. В.* Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. В. Дудікова. – Вінниця, 2011. – 22 с.
4. *Карамбиров В. А.* Внешние и внутренние факторы формирования готовности студентов к самоорганизации в процессе самостоятельной работы в вузе / В. А. Карамбиров // Теория и практика общественного развития. – 2014. – № 7. – С. 62-65.
5. *Коджаспирова Г. М., Коджаспиров А. Ю.* Словарь по педагогике / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – М. : МарТ ; Ростов н/Д : МарТ, 2005. – 448 с.
6. Курлянд З. Н. Формирование учителя-мастера в контексте становления его позитивной Я-концепции / Зінаїда Наумівна Курлянд // Проблеми педагогіки вищої школи : збірник наукових праць, вип. І. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2003. – С. 3-5.
7. *Леонтьев А. Н.* Деятельность. Сознание. Личность / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975.
8. *Леонтьев А. Н.* Философия психологии: Из научного наследия / под ред. А. А. Леонтьева, Д. А. Леонтьева. – М. : Изд-во Моск. Ун-та, 1994. – 228 с.
9. *Леонтьев Д. А.* Психология смысла: природа, строение и динамика смысловой реальности. – 2-е, испр. изд. / Д. А. Леонтьев. – М. : Смысл, 2003. – 487 с.
10. *Литвиненко Т. В.* Развитие профессионально важных качеств педагога в процессе самообразования : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Татьяна Викторовна Литвиненко. – Омск, 2010. – 214 с.
11. *Маркова А. К.* Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М. : Знание, 1996. – 308 с.
12. *Назарова Т. С.* “Синергетический синдром” в педагогике [Текст] / Т. С. Назарова, В. С. Шаповаленко // Педагогика. – 2001. – № 9. – С. 25-33.
13. *Полонский В.* Понятийно-терминалогический словарь по народному образованию и педагогике / В. Полонский. – 2001.
14. *Платонов К. К.* Краткий словарь системы психологический понятий : учеб. пособие для учебных заведений профтехобразования. – 2-е изд. / К. К. Платонов. – 1984. – 174 с.
15. *Прокофьева М. Ю.* Формирование умений самоорганизации у студентов в процессе обучения [Текст] / М. Ю. Прокофьева // Научный поиск. – 2012. – № 2(4). – С. 3-6.
16. Психология. Словарь / под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – М. : Полтиздат, 1990. – 494 с.
17. Сучасний тлумачний словник української мови / за заг. ред. В. В. Дубічинського. – Х. : Школа, 2008. – 1008 с.
18. *Сущенко Л. О.* Стимулювання професійного самовдосконалення вчителів початкових класів у системі післядипломної освіти : автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. О. Сущенко. – К., 2009. – 22 с.
19. Философский словарь / под ред. Г. Шишкоффа ; пер. с нем. ; общ. ред. В. А. Малинина. – 2003. –575 с.
20. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. – 2001.

References:

1. *Vozniuk O. V.* Synerhetychnyi pidkhid yak metod analizu rozvytku vitchyznianoi pedahohichnoi dumky (druha polovyna KhKh stolittia) : avtoref. dys. … kand. ped. nauk : 13.00.01 / O. V. Vozniuk. – Zhytomyr, 2009. – 20 s.
2. *Gurevich P. S.* Psikhologicheskiy slovar / pod obshchey nauch. red. P. S. Gurevicha. – M. : OLMA Media Grupp. OLMA PRYeSS Obrazovanie, 2007. – 800 s.
3. *Dudikova L. V.* Formuvannya gotovnosti do profesiynogo samovdoskonalennya u maybutnikh likariv : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / L. V. Dudikova. – Vinnitsya, 2011. – 22 s.
4. *Karambirov V. A.* Vneshnie i vnutrennie faktory formirovaniya gotovnosti studentov k samoorganizatsii v protsesse samostoyatelnoy raboty v vuze / V. A. Karambirov // Teoriya i praktika obshchestvennogo razvitiya. – 2014. – № 7. – S. 62-65.
5. *Kodzhaspirova G. M., Kodzhaspirov A. Yu.* Slovar po pedagogike / G. M. Kodzhaspirova, A. Yu. Kodzhaspirov. – M. : MarT ; Rostov n/D : MarT, 2005. – 448 s.
6. *Kurlyand Z. N.* Formirovanie uchitelya-mastera v kontekste stanovleniya ego pozitivnoy Ya-kontseptsii / Zinaïda Naumivna Kurlyand // Problemi pedagogiki vishchoï shkoli : zbirnik naukovikh prats, vip. I. – Odesa : PDPU im. K. D. Ushinskogo, 2003. – S. 3-5.
7. *Leontev A. N.* Deyatelnost. Soznanie. Lichnost / A. N. Leontev. – M. : Politizdat, 1975.

8. *Leontev A. N.* Filosofiya psikhologii: Iz nauchnogo naslediya / pod red. A. A. Leonteva, D. A. Leonteva. – M. : Izd-vo Mosk. Un-ta, 1994. – 228 s.
9. *Leontev D. A.* Psikhologiya smysla: priroda, stroenie i dinamika smyslovoy realnosti. – 2-e, ispr. izd. / D. A. Leontev. – M. : Smysl, 2003. – 487 s.
10. *Litvinenko T. V.* Razvitie professionalno vazhnykh kachestv pedagoga v protsesse samoobrazovaniya : diss. ... kand. ped. nauk : 13.00.08 / Tatyana Viktorovna Litvinenko. – Omsk, 2010. – 214 s.
11. *Markova A. K.* Psikhologiya professionalizma / A. K. Markova. – M. : Znanie, 1996. – 308 s.
12. *Nazarova T. S.* "Sinergeticheskiy sindrom" v pedagogike [Tekst] / T. S. Nazarova, V. S. Shapovalenko // Pedagogika. – 2001. – № 9. – S. 25-33.
13. *Polonskiy V.* Ponyatiyno-terminalogicheskiy slovar po narodnomu obrazovaniyu i pedagogike / V. Polonskiy. – 2001.
14. *Platonov K. K.* Kratkiy slovar sistemy psikhologicheskiy ponyatiy : ucheb. posobie dlya uchebnykh zavedeniy proftekhobrazovaniya. – 2-e izd. / K. K. Platonov. – 1984. – 174 s.
15. *Prokofeva M. Yu.* Formirovanie umeniy samoorganizatsii u studentov v protsesse obucheniya [Tekst] / M. Yu. Prokofeva // Nauchnyy poisk. – 2012. – № 2(4). – S. 3-6.
16. Psikhologiya. Slovar / pod obshch. red. A. V. Petrovskogo, M. G. Yaroshevskogo. – M. : Poltizdat, 1990. – 494 s.
17. Suchasnyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy / za zah. red. V. V. Dubichynskoho. – Kh. : Shkola, 2008. – 1008 s.
18. *Sushchenko L. O.* Stymuliuvannia profesiinoho samovdoskonalennia vchyteliv pochatkovykh klasiv u systemi pisliadyplomnoi osvity : avtoref. dys. … kand. ped. nauk : 13.00.04 / L. O. Sushchenko. – K., 2009. – 22 s.
19. Filosofskiy slovar / pod red. G. Shishkoffa ; per. s nem. ; obshch. red. V. A. Malinina. – 2003. –575 s.
20. Filosofskiy slovar / pod red. I. T. Frolova. – 2001.

Тесленков О. Ю. Педагогические условия формирования профессиональной сомоорганизации будущих учителей физического воспитания.

В статье проанализирована сущность понятия "условие", "педагогическое условие". Определены и раскрыты педагогические условия формирования профессиональной самоорганизации будущих учителей физического воспитания, а именно: осознание значимости профессиональной самоорганизации будущих учителей физического воспитания; погружение студентов в синергическую среду учебно воспитательного процесса высшего учебного заведения; самоусовершенствование профессионально значимых качеств будущих специалистов в контексте профессиональной самоорганизации. Автором отмечено, что профессиональная самоорганизация будущих учителей физического воспитания представляет собой интегрально-динамическое образование, которое направлено на активное само создание себя как педагога и воплощено в осознании значимости мотивации поведения, накоплении профессиональных знаний, сформированности умений и навыков из самоорганизации, самоусовершенствования и саморазвития личностных качеств, успешном планировании, контролировании и коррекции самостоятельной учебной деятельности и реализовано в упорядоченности профессионального роста.

***Ключевые слова**: педагогические условия, профессиональная самоорганизация, синергические принципы, будущие учителя физического воспитания.*

Teslenkov O. Yu. Pedagogical terms of forming of professional somoorganizacii of future teachers of physical education.

Essence of concept "condition", "pedagogical condition, is analysed in the article". Certain and exposed pedagogical terms of forming of professional self-organization of future teachers of physical education, namely: awareness of meaningfulness of professional self-organization of future teachers of physical education; immersion of students in the sinergistical environment of educational process of higher educational establishment; self-perfection is professional meaningful qualities of future specialists in the context of professional self-organization. It is marked an author, that professional self-organization of future teachers of physical education is integral-dynamic education, which is directed on active self creation itself as a teacher and incarnate in the awareness of meaningfulness of motivation of conduct, accumulation of professional knowledges, formed of abilities and skills from self-organization, self-perfection and self-organization of personality qualities, successful planning, controlling and correction of independent educational activity and realized in efficiency of professional growth.

***Keywords:** pedagogical terms, professional self-organization, sinergistical principles, future teachers of physical education.*